

Haridustöötajad käisid Gotlandil

11.-13. aprillini sai teoks Saaremaa Haridustöötajate Liidu 7-liikmelise delegatsiooni külaskäik Rootsi, Gotlandi saarele. Saarlased kutsus külla Gotlandi *Lärarförbundet* (õpetajate ametiühing) volikogu.

Sõidu peaesmärk oli tutvuda rootsi koolikorraldusega, õpetajate tööga, pidada ühine seminar ning vahetada teadmisi ja kogemusi ametiühingutöös.

See ei olnud meie esimene kokkusaamine. Kontaktide loomine sai alguse 1995. aastal. Möödunud aasta augustis toimus Kuressaares esimene ühisseminar. Seekordne, kolmas kokkusaamine oli ühtlasi meie vastuväitmisõpradele-kolleegeidele.

Lennuväljal oli meil vastas kolm väga tegusat naisterahvast: Inger, Mia ja meie tõlk Marion.

Programmi algas külaskäiguga Gråbo algkooli, mida tutvustasid samas koolis töötavad eesti päritolu õpetajad. Vaatamata maja vanusele (ligi 20 aastat) tundus see

olevat vastvalminud. Kool, kus õpivad lapsed kuni 6. klassini, oli väga lapsesõbralik. Ühekordne maja kinnise sisehooviga, klassid eraldatud boksidena, jättis väga turvalise mulje. Suurepärane oli nende raamatukogu.

Lapsesõbralik, väike ja kodune oli ka Elddoneti lastepäevakodu.

Gotlandi ainsas gümnaasiumis õpib üle 2000 õpilase. See on ka üks suuremaid kogu Rootsi riigis. Meie külastasime kooli seda osa, kus tegeldakse probleemsete lastega. Need on raske vaimse ja kehalise puudega õpilased ning lapsed, kes ei soovi õppida või kes ei vasta kesk-kooli tasemele. Neid oli selles koolis umbes 70. Kuna Rootsi haridusprogramm näeb ette kõigile hariduse andmist, siis oli mõeldud ka neile, kes pole suutelised iseisvalt õppimisega toime tulema. On selge, et invaliid pole tavainimesega suuteline konkureerima tööturul, kuid vaatamata sellele on antud neile võimalus leida oma

koht elus, tunda end vajaliku-
na ja võrdväärse teiste inimeste seas.

Laupäeval seminaril vahetasime informatsiooni kõige aktuaalsematest probleemidest. Põhiettekande läbirääkimistest tööandjaga tegi Gotlandi *Lärarförbundet* esinaine **Kristina Hovlid**. Päev varem olid lõppenud edukalt tööandja ja ametiühingu vahelised, üle nädala kestnud läbirääkimised õpetajate palkadest. Rootsi valitsus eraldab maakondadele hariduse jaoks raha. Kohalikul omavalitsusel tuleb otsustada, kuidas see raha maakonnas jagada. Kuna ametiühingud omavad Rootsis suurt autoriteeti, ei otsustata selliseid asju ilma nendeta. Alati ei saavutata üksmeelt, kuid tehakse kõik selleks, et leida osapooli rahuldav kompromiss. Seekord *Lärarförbundet* saavutas oma tahtmise. Tööandja soovis alul rohkem toetada koolide ja lasteasutuste juhte, kuid ametiühingud püüdsid anda toetust vähem tasustatavatele õpetajatele. Rootsis on keskmine õpetajapalk 18 000 SEK-i ja seekordne palgatõus oli umbes 500 rootsi krooni.

Meie omalt poolt tutvustasime oma uut palga maksmi-

se korraldust, sellega kaasnevat segadust, võite ja kaotusi. Esitasime oma nägemuse hariduselu korraldamisest Eestis. Tutvustasime äsja valminud video-õppematerjali kollektiivlepingu sõlmimisest. See oli valminud koostöös Rootsi osapoolega. Rootslased tunnistasid selle väga heaks ning mainisid, et pole läbitud ühtegi kiirkursust nii lühikese ajaga (30 minutit).

Seminar oli hariv mõlemale poolele. Emotsionaalse laengu lisas sellele päevale kontsert St. Hans-Koolis. Pean tunnustama, et pole ammu saanud sellist kultuurielamust. Show oli lahe ja esinejad tegid seda mõnuga. Fantastiline!

Kosutav oli ka suhelda inimestega, kes on rõõsameelsed ja alati lahedad ning abivalmis. Kõigi reisist osavõtjate nimel suur tänu veel kord Gotlandi poole ja soovitus kodusaarlastele - rohkem avatust, hingesoojust ja otsige ka kõige kehvemast päevast midagi head. Maailm pole veel nii hukas, et ei leiaks väikest rõõmu. Päike paistab kõigile!

Tõnu Erin,
Saaremaa
Haridustöötajate Liidu
esimees,
Leisi KK õpetaja